

נורי בר-חנה

כסף רדום

עריכה: יואב איתמר

1

קול אדוניו

הפתק חסר הייחוד, מאלה המונחים לצד מכשירי טלפון לצורך רישום הודעות, היה משורבט בעיפרון בכתב משובש שהעיד על כותבו שהתקשה במלאכתו.

לאמר בן חיים שלום,

אני שוכח מרותק לאיטה בבית חולאים הדסה אין כרם. יש לי אניין דחוף ודיסקרטי הנואץ לבנק שלכם. אבקש בכל שלום לקשה לבוא אליי כמה שיותר מהר.

בתודה

בנציון ליברמן

יוסף בן חיים, גבר נאה במיטב שנותיו המכונה בפי כול ג'ו, המבקר הפנימי הראשי של בנק העם, ישב במשרדו בקומה השישית של בנין ההנהלה הראשית של הבנק, בלב האזור המסחרי של תל-אביב והביט בתימהון בפתק הבלתי שגרתי שהושיטה לו מזכירתו אירית.

כך סתם הוא מעז לבקש ממני לבוא אליו, הרהר, חסר רק שבמקום "לבוא אלי" היה כותב "להתייצב".

יש גבול לכל תעלול.

בעצם למי זה דחוף? לבנק בטח שלא. קשה להימנע מהרושם שאדון ליברמן, מי שלא יהיה, נמנה על אלה הנוהגים לחלק הוראות ומצפים לציות מצדם. הוא סמוך ובטוח שגם המבקר הפנימי הראשי של בנק העם, למקרא שמו, יקפוץ מיד לדום וימלא את פקודתו.

"אז מה, אירית, יש לנו כאן עניין עם אחד שרגיל לתת פקודות," אמר לה בחיוך. "מי שהוא לא יהיה, אצלי הוא טעה בכתובת. הרוצה את הרב יבוא אליו."

"זה באמת משונה," הסכימה אירית.

עם זאת, השם בנציון ליברמן צלצל לג'ו מוכר איכשהו, אך לא הצליח להיזכר מהיכן. אולי אירית תדע.

"אירית, את יודעת אולי למה השם ליברמן מצלצל לי מוכר?"

"כפי שאתה בטח מתאר לעצמך, לא חיכיתי עד שתשאל אותי," חיכה

אירית, גאה בעצמה. "ביררתי עליו בבית החולים."

"כמובן."

שוב נוכח ג'ו שמזכירתו היא ממש אוצר. הוותק הניכר שלה בבנק מהווה בשבילו יתרון על הצעירות. יתר על כן, יעילות היא שמה השני. למזלו הוא קיבלה מן המוכן. כמה טוב עשה שעם קבלת התפקיד לא התפתה להחליפה במישהי לפי בחירתו, כמקובל אצל רבים במעמדו, במיוחד לגבי משרת אמון של מזכירה.

"קודם כל וידאתי שחולה כזה נמצא אמנם בבית החולים הדסה עין כרם. על פי מה שהצלחתי להוציא מהם, הוא היה קרבן של תאונה כלשהי. שוכב אצלם כבר קרוב לשנה. צמח. אבל לאחרונה דווקא עושה רושם שהוא מתחיל להתעורר מהתרדמת."

"אה. אז ייתכן שזכור לי משהו מהדיווח בתקשורת על התאונה."
 "ייתכן. אגב, למרות בקשתי, בבית החולים לא הסכימו למסור לי פרטים על התאונה."

הנייד שלו צלצל לפתע. הצג בישר: תמי.

שמח כתמיד לקראת אשתו, ענה לה ג'ו בחדווה, "היי, תמיק, מה העניינים אצלך?"

מבלי שנרמזה, עזבה אירית בדיסקרטיות את החדר.

"אצלי הכול בסדר," ענתה תמי בקוצר רוח. "טוב שתפסתי אותך. ג'וני, תשמע למה אני מצלצלת. קיבלתי הבוקר טלפון מוזר מוורדה. אתה זוכר אותה, נכון?"

איזה קצב דיבור. אוטוסטרדה. בלי מותק. בלי מה נשמע? ישר לעניין. זו לא תמי הרגילה שלי. מי זאת לעזאזל ורדה?
 "ממש לא. תגידי לי, תמי, את בסדר? מאיפה את מדברת?" שאל בדאגה.

"מה פירוש מאיפה? מהמשרד כמובן. אני לא מבינה למה אתה שואל. למה שלא אהיה בסדר?"

"פשוט מפני שאת נשמעת לי נורא לחוצה."

לתמי לא נותר להאשים אלא את עצמה. אחרי כל מה שעבר בינינו, ורדה לא הייתה צריכה להעמיס את זה עלי. בוודאי שלא הייתי חייבת להבטיח לה בקלות כל-כך למלא את בקשתה. מה עבר עליי שהתפתיתי לשטות הזאת? אבל הבטחתי לה. וכשמבטיחים חייבים לקיים. אז מה עשיתי? עכשיו, בחכמתי, אני הולכת להעמיס את כל החרא הזה על ג'וני?
 "מה פתאום אני לחוצה, בכלל לא." ניסתה לשוות לקולה את הקלילות המתבקשת. "ג'וני, אני מתפלאת עליך שאינך זוכר. ורדה היא אחותי הגדולה. היום שמה ורדה ליברמן. בקיצור, היא סיפרה לי שבעלה, בניציון

ליברמן, שוכב מרותק למיטתו בהדסה עין כרם ושהוא שלח לך מכתב שבו הוא מבקש ממך שתבוא אליו לבית החולים."

עיתוי ממש מושלם. המפקד הנחית פקודה, ואפילו תמי התגיסה למשימה.

לא מקובל היה על ג'ו לערב את מי שאינם עובדים בעסקי הבנק, אפילו לא את תמי, אשתו השנייה. במיוחד לאחר שלרגל נישואיהם הפסיקה לעבוד אצלו כעוזרת שלו בביקורת ועברה לעבוד בבנק לעסקים.

אבל לאישה יש להתייחס. "את יודעת מה, תמיק, זה אפילו מדויק. קיבלתי אותו הרגע. כמו שאת מבינה בוודאי, עד שטלפנת נראה לי מוזר שמישהו שאיני מכיר יטריח אותי לבוא אליו, ועוד לבית חולים הדסה בירושלים... היא במקרה אמרה לך במה העניין?"

מרוב אי נעימות לקחה תמי אוויר ודקלמה בנשימה אחת את הנאום המוכן אצלה, כמי שקוראת את 'דיינו' בהגדה של פסח: "זהו, שבכלל לא. ורדה אמרה לי במפורש שלה אין מושג במה מדובר, שבנציון, בעלה, שרבט את המכתב בקושי רב, ושממנה ביקש רק לשלוח אותו אליך ושהיא פשוט מילאה את רצונו. ורדה כן הוסיפה שקיבלה את הרושם שהעניין מאד חשוב לבעלה. ולכן היא ממש התחננה שעקב מצבו, אבקש ממך להתייחס לבקשתו באופן חריג, ושתואיל להתפנות בשבילו ולבוא אליו לבית החולים."

מה יש לדבר, הרהר ג'ו, העניין הולך ונעשה משונה יותר מרגע לרגע. אם ורדה היא אחותה של תמי, הרי שהקרבתה הוא גיסה. אז איך זה שתמי בכלל לא הזכירה בבית שהייתה לגיסה תאונה רצינית כל-כך? ושהגיס שלה שוכב בבית חולים חסר הכרה. גם לא זכור לי שאי פעם היא נסעה לבקר את הפצוע.

"אגב, תמי, מדוע בעצם הוא שוכב בהדסה? הם גרים בירושלים?"

"אני חושבת שזה בגלל שהם גרים במודיעין, וגם התאונה נדמה לי קרתה שם. אני לא כל-כך מתמצאת בפרטים," אמרה, מתה להתחמק מהנושא, נחפזת להשליך מידה את תפוח האדמה הלוהט.

משהו כאן באמת מסריח... אז מה בכך? הלוא ידוע שלכל משפחה יש שלדים בארונות. זה קורה במשפחות הכי טובות, במיוחד אצל כאלה ברוכות ילדים, כמשפחתה של תמי. אצלם יש בלי עין הרע הרבה אחים ואחיות. אבל מה לי ולהם? הם בכלל לא מעניינים אותי. עד כה הצלחתי להתחמק מהם. אני אפילו לא מכיר את כולם. לא לחינם אומרים שאנו לא טובלים את קרובינו בעיקר מפני שיש להם אותם הפגמים שיש לנו.

אפשר להניח לתמי כעת. אפילו אם בעתיד ייתכן שלא יהיה מנוס מלתשאל אותה, במיוחד אם העסק עם הליברמן המסתורי הזה יתפתח למשהו רציני.

"מתי בכלל הייתה התאונה הזו?"

"לא זוכרת!" התיזה באותו טון חסר הסבלנות.

"אז לא צריך, ענה ברוגז.

אבל אי הסובלנות שלה נקלט אצל ג'ו. איפה הרגישות שלי? שאל את עצמו. למה אני ממשיך לענות אותה? הלוא ברור שהיא מתה כבר לסיים עם זה. מי אני שאשפוט אותה? אומרים שאת מי שאוהבים לא שופטים. בעצם, אם זה כל-כך חשוב בשבילי, אירית תוכל לאתר בקלות את כל פרטי התאונה ב-Y NET. בשלב זה, כשטרם ידוע לי במה מדובר, לא נראה שנסיבות התאונה בכלל משנות משהו.

"ג'וני, סליחה, לא התכוונתי להתפרץ, התנצלה.

"לא קרה כלום. זה הכול, תמיק?"

"כן, ג'וני. זה הכול בעניין זה. בנוגע ליתר העניינים כבר תראה בבית." צחוק הפעמונים המוכר והאהוב שלה הצטלצל לפתע באוזנו סקסי ומשחרר, כאילו אבן נגולה מעליה.

עורו כבר הצטמרר בציפייה לקראת... איזו מתוקה.

הוא הזדרז להשיב לה באותה מטבע. "טוב, מותק. אני כבר לא יכול להתאפק. אראה מה אוכל לעשות בעניין ליברמן. ביי. ד"ש לדניאלה."

ג'ו הקפיד תמיד למסור דרישת שלום לבוסית של תמי, עמיתתו דניאלה גדעוני, המבקרת הפנימית הראשית של הבנק לעסקים. מאז ימיהם העליזים יחד כסטודנטים באוניברסיטה שמרו ג'ו ודניאלה על קשרים הדוקים, בין השאר משום שנמשך אליה כאישה נאה שהשנים לא יכלו לגופה המחוטב, זאת בצד הערכתו את כישוריה המקצועיים. בעצם, דניאלה תמיד הייתה הקרובה אליו ביותר בין עמיתיו, המבקרים הראשיים של הבנקים האחרים. העובדה ששניהם עבדו בבנקים מתחרים לא רק שלא הפריעה ליחסיהם ההדוקים לפרוח, אלא אפילו טבלה אותם בקורטוב של הרפתקנות, של שבירת מסגרות.

מעל לכול היה אסיר תודה לדניאלה על שבפשטות רבה כל-כך באה לעזרתו ופתרה את בעיית המשך הקריירה המקצועית של תמי כמבקרת. כשמצאה שולה, אשתו הראשונה של ג'ו, את מותה הטרגי בפרשת המעילה הגדולה שהתרחשה בבנק העם, פרשה שנחשפה בזמנו על ידי הביקורת של ג'ו, שימשה תמי הצעירה והנאה העוזרת האישית שלו

בבנק. למזלו, בהמשך, תמי, הרווקה עדיין, השתחלה בטבעיות לתפקיד אשתו, ממלאת, אם גם חלקית, את החלל הגדול שפער בחייו מותה של שולה. החלל שהותיר אצלו הירצחה של שולה אהבת חייו היה גדול ממידותיה של תמי, וחרף כל מאמציה היא אינה מסוגלת למלא את כולו. בעצם לא רק תמי. לעולם, אף אחת, לא תגיע לקרסוליה של שולה, שהייתה גם יפהייה מהממת וגם עורכת דין. שולה הייתה אחת ויחידה.

היה ברור לשניהם שלאחר נישואיהם לא תוכל תמי להמשיך לעבוד בבנק בצמוד אליו כמקודם. כמובן שניתן היה להעבירה בקלות לתפקיד אחר בבנק, לפי בחירתה, אפילו מבלי שתצטרך לעזוב את הבניין הנוח של ההנהלה הראשית. אלא שתמי ראתה את המשך הקריירה המקצועית שלה בביקורת פנימית בנקאית דווקא.

"אז מה ג'ו, החלטת? אתה נוסע אליו?" קולה של אירית העיר אותו משרעפיו. אפילו לא הבחין שחזרה לחדרו בסיום שיחת הטלפון. אירית היודעת כול.

הוא חייך לקראתה בחיבה. "יש לי ברירה? קול אדוניו. מצוות האישה. זה מזכיר לי את המשפט האלמותי: אשרי הגבר שיש לו אישה שתאמר לו מה לעשות ומזכירה שתעשה זאת."

"תודה", החזירה חיוך, "בינתיים בדקתי ביומן. אתה יכול לנסוע לשם כבר ביום שני הבא אחרי הצהריים. פגישתך האחרונה אמורה להסתיים באחת. שאר הלוח ריק עדיין. אם תרצה, לא תהיה בעיה לשמור אותו כך."

"תודה, אירית. את יודעת מה? נתפוס שתי ציפורים במכה אחת. פרט לזה שתמי ביקשה, זה בכלל רעיון מוצלח לצאת קצת. לא יזיק לי טיול מחוץ לתל-אביב. מזמן גם לא הייתי בירושלים."

בדרכו בערב הביתה, טרדה את מנוחתו המחשבה שתמי מעורבת בעניין כלשהו מבלי שהוא יודע על כך דבר. בעצם, אם נודה על האמת, לא העניין חשוב לו, אלא עצם העובדה המצערת שלמרות יחסיהם ההדוקים, אשתו לא מצאה לנכון לשתף אותו בכך.

מאז שסודותיה המטרידים של שולה אשתו המנוחה נחשפו בפניו דווקא לאחר הירצחה, ועוד במהלך חקירות המשטרה, סודות בין בני זוג נעשו שנואים על ג'ו פי כמה.

* * *

זה שמונה חודשים שיחק לה המזל. הידיעה הראשונה שהתפרסמה בעיתון בדבר התאונה שקרתה לבנצי ליברמן תפסה את תמי בן חיים בעודה ישובה לבדה במשרדה בבנק לעסקים, מעיינת כהרגלה מדי בוקר בעיתון 'השחר'.

כך, באין רואה, יכלה להתמסר לזעזוע העמוק שהידיעה גרמה לה. אזכור שמו של בנצי ליברמן, גיסה, הזניק אצל תמי נחשול של זיכרונות מודחקים מימי ילדותה הרחוקים בבית הוריה בירושלים, ששטף את מוחה בעוצמה שאילצה אותה להיאחז בידיות הכורסא, כשהיא חיוורת כולה, בתערובת של פחד, חמלה ושמחה לאיד.

"אלוהים אדירים! ממש נקמת הגורל! בנציון ליברמן נאבק על חייו. כל כלב בא יומו!" התירה לעצמה לומר בקול.

למזלה, לילה לפני כן בילתה עם ג'ו במופע ב'היכל אמנויות הבמה' בתל אביב, כך נחסכה מהם מהדורת החדשות בטלוויזיה שמן הסתם דיווחה על התאונה.

תמי בירכה את מזלה הטוב שמעולם לא סיפרה לג'ו על כל מה שקשור לליברמן, למרות שהעניין רבץ עליה כל הזמן. עם השנים אימצה גם היא את השקפתו הנחרצת של ג'ו שבין בני זוג לא אמורים להיות סודות ולכן הרגישה אי נוחות גוברת מכך שהסתירה ממנו את הפרשה הזאת. לא פעם גמרה אומר בלבה להכניס אותו לסוד העניין ויהיה מה שיהיה, ואפילו קרה פה ושם שכמעט ביצעה את הדבר, אבל לא העזה. בעצם, לעתים אפילו התרעמה על עצמה שאינה מסוגלת לאזור אומץ, ושהיא מסתירה מג'וני אהובה דווקא חלק כאוב כזה בעברה. כעסה התעצם במיוחד לאחר שנוכחה במו עיניה כיצד הוא קיבל קשה כל-כך את העובדה שסודותיה האפלים של אשתו הקודמת נחשפו דווקא בידי המשטרה.

עם השנים הלכו והתרופפו קשריה של תמי עם אחותה הגדולה. ורדה אף פעם לא הראתה שהבינה מדוע זה קורה להן, ותמי מצדה, לא טרחה לספר לה. ורדה אמנם חקרה לפעמים בדבר, מהשפה לחוץ, אבל בעצם לא חתרה לגילוי האמת. כנראה שחייה הנוחים לצדו של בנצי נעמו לה מבלי שמנוחתה תוטד בשל הקשר שהתרופף והלך עם אחותה הקטנה. זאת על אף שבילדותן היו שתיהן חברות קרובות ממש.

תמי לא הצליחה להחליט אם זה באמת לא אכפת לוורדה, או שמא דווקא כן הבינה, ורק היה לה נוח להעמיד פנים.

מה שכן, היה ברור לתמי שכעת נוצר מצב חדש. בנצי שוכב פצוע אנוש, חסר הכרה, נאבק על חייו. אז אולי בכל זאת הגיעה השעה לשכוח ולסלוח?

אבל קולה הפנימי התקומם, בשום פנים ואופן לא! מה פתאום שאני אסלח לבנצי?! לורדה ממילא זה כבר לא יעזור. בטח לא במצבו הנוכחי של בנצי.

מחשבותיה של תמי נדדו עתה אל ג'וני. מזל שעד עכשיו לא סיפרתי לו. בשביל מה בכלל שהוא ידע עכשיו? אם בנצי ימות – הסוד הרי ייקבר יחד אתו. ואז נפטרתי ממנו לעולמים. וידוי מאוחר שלי, עכשיו, עלול רק לקלקל את יחסינו.

למי אין שלדים בארונו? אז מה רע בלהשאירם להירקב שם? אולי זו בכלל אצבע אלוהים? עד כה בעצם חששתי שבמוקדם או במאוחר ג'וני יעלה על הקשר בין התאונה של ליברמן לבין משפחתנו. למזלי, ג'וני פשוט לא זכר. מה יש לומר, לפעמים עדיף לאישה בעל שלא זוכר... בכלל, לא את הכול בעל צריך לראות ולדעת...

התלבטות נוספת גרמה לתמי השאלה אם עליה לנסוע לבקר את בנצי בבית החולים, או נכון יותר, את ורדה. לבקר את אחותה, זה כבר סיפור אחר. מחד, הרגישה שאת ורדה היא חייבת לבקר. כל יתר בני משפחתן בטח כבר הפגינו שם נוכחות לוחצת, מתעניינים כראוי בשלומה של ורדה ושל הפצוע, ורק היא נמנעה. אם לא די בכך, אפילו לא טרחה להתעניין אצל מישהו מבני משפחתה איך ורדה מחזיקה מעמד. ושוב התערב הקול הפנימי: רגע, רגע, תמי, מה קורה כאן? מה פתאום את חושבת שאת לא בסדר? הרי איש מעולם לא פיצה אותך על מה שבנצי עשה לך. כל השנים התמודדת עם כל החרא הזה לבד... כשכבר העזת להתלונן אז במשטרה, אפילו אימא שלך לא עמדה לצדך. 'במשפחות חרדיות לא מוציאים את הכביסה המלוכלכת החוצה', זו כל החכמה שהיה לה להגיד.

גם שאיפת הנקם העזה שבערה בקרבה ימים רבים קהתה עם השנים. במבט לאחור, תמי הגיעה מזמן לתובנה הגואלת שרק המעבר האמיץ שעשתה לבדה לתל אביב ולאוניברסיטה חילץ אותה מכל המערבולת המזוהמת הזו. המעבר כפה עליה להתמודד בהצלחה עם כל משפחתה החרדית הלעומתית שניצבה כאיש אחד נגד שאיפותיה. אבל היא התעקשה על שלה ולא שעתה להפצרותיהם.

תגובתה העוינת, הבלתי נסלחת, של אימה לטראומה של ילדותה רק הקלה עליה להפנות להם עורף ולדבוק בדרכה שלה. בדיעבד, היה זה גם

הצעד המשמעותי הראשון שעשתה בדרך לשחרור מהטראומה ומעול הדת כאחד. צעד הכרחי אבל לא שלם. עד שהגיע ג'וני.

לתמי לא היה ספק שרק כניסתו של ג'וני לחייה, ובייחוד הזוגיות האוהבת שהשכילה לבנות עמו, עזרו לרפא את נפשה. לפיכך, ייתכן מאוד שהכול היה מתקלקל ללא תקנה אילו התעקשה לספר לו מיד בהתחלת היכרותם ממה ריפאה אותה נוכחותו המבורכת בחייה באין יודעין. ייתכן שבחוויה המחודדים הרגישה כבר אז, בתחילת יחסיהם, שהוא טרם בשל לעכל את מצוקת ילדותה. ואחר כך, כבר היה זה מאוחר מדי. 'ועכשיו, לפתע, ורדה נופלת עליי כרעם ביום בהיר, מטלפנת ומבקשת את עזרת!' את עזרת!

2

שכיב מרע

הבוקר התחיל צלול. בדיוק בוקר המזמין טיול בחיק הטבע. ג'ו הרשה לעצמו לחגוג כבר מתחילתו, עוד כשהיה בביתו. הוא נפנה בכיף לארוחת הבוקר המוקפדת שלו, פרי פיתוח מקורי, מוגשת בקערית המצועצעת המיוחדת, כאשר אהב כשעתותיו בידו.

בבסיס הארוחה, מנה נדיבה של מוזלי (אבל רק עם ארבעים אחוז פרי, לא יותר), עליה בוזקים שכבה של ברנפלקס, ואת התערובת מכסים בחלב קר. כדי להעשיר את טעמה אף יותר, הוסיף נתחי בננה טרייה, פשתן טחון, קווקר משיבולת שועל, וסובין, כף מכל מרכיב. להשלמת הטעם תרמו שני תבלינים טחונים: ג'ינג'ר וקינמון. להשלמת התפריט שלק גם ביצה, מזג ספל קפה משובח הפוך (בשום אופן לא נס קפה), וישב לאכול בנחת, מתענג על כל כף. מעדן בריאות של מלכים.

אפילו החדשות העגומות הנצחיות בעיתון הבוקר, שבהן עיין מבלי משים, כדרכו, לא הצליחו להעכיר את הנאתו. מחדלי ממשלת אולמרט המשיכו לככב.

בעצם לא נתן אף פעם לעצמו דין וחשבון מדוע הוא נוהג כך, אבל משום מה, על אף שמאות סניפיו של בנק העם פזורים ברחבי המדינה, ג'ו כמעט שלא נסע לבקרם במסגרת תפקידו. הוא לא מצא להתנהגותו צידוק

הגיוני. קל יותר לטעון שבעצם מחובתו לבקר בהם. כמובן שפורמאלית הוא, המבקר הראשי של הבנק, יוצא ידי חובתו בכך שהוא מבטיח שצוות מחלקת הביקורת יכסה לפחות פעם בשנה כל סניף. והרי לשם כך בדיוק נועדה תכנית הביקורת השנתית.

עם זאת, לית מאן דפליג, שמן הראוי הוא שגם המבקר הראשי יטריח את עצמו לבקר בסניפים מפעם לפעם ויפגש עם מנהלי הסניפים כדי לעמוד מקרוב על הלכי הרוח השוררים אצל העושים בשטח ועל הבעיות המטרידות את מנוחתם.

כל זה אכן נכון. אם כך, מה בעצם עוצר אותי? סתם עצלנות? ג'ו התקשה להאמין שהוא חוטא בכך. אפילו לא חייבים לגזור גזרה שווה לגבי כל הסניפים. אז מדוע שלא אשלב לפחות את חובת הביקור עם טיול במקומות נחשקים, כמו ירושלים למשל? לשם מה העמיד הבנק לרשותי את המזדה 6 הנוחה שלי?

התשובה האמיתית, הזויה ככל שתשמע, מוכרת: מן הידוע הוא שבעיני תל אביבים ירושלים נתפסת כרחוקה יותר מאשר תל אביב בעיני ירושלמים. משום כך האחרונים גם יורדים אליה לעתים קרובות יותר.

בתום פגישותיו, שם ג'ו פעמיו לכיוון ירושלים. בשעה מוקדמת זו של אחרי הצהריים אפילו נתיבי איילון דרום עדיין הסבירו פנים, בטרם נגדשו בתנועה הסואנת עד פקוקה של סיום יום העבודה. משעבר לכביש מס' 1 הרחב והנוח, הכתה השמש בגב המכונית והכביש זרם לקראתו זוהר בקרניה. אלמלא מכמונות המשטרה החבויים וגילו המתקדם, אולי היה אפילו מתפתה לבדוק את גבולות יכולותיה של המזדה.

להשלמת אווירת 'החופש' שנטל, זנח את הרדיו עם חדשותיו המעצבנות לטובת תענוגות הדיסק של ריי קוניף עם הביצוע המשגע, יוצא הדופן כל-כך, של 'בסמה מוצ'ו', שיר שגם נמנה על שיריו האהובים של ג'ו, וגם זכה למספר העיבודים הרב ביותר.

אבל, משעבר את שער הגיא והחל לעלות לירושלים הסתיימה הנאת הנהיגה בחטף. נחת זרועה של התנועה הטיפוסית המשתרכת במעלה הפיתולים לעיר הבירה הכבידה והלכה. איזה כביש דפוק, סינן. שני המסלולים לא מספיקים לתנועה. די בתאונה קטנה, או אפילו בסתם משאית, כדי לתקוע את הנוהגים. ממש קטסטרופה! טוב שלא נגזר עליי לסבול כל הדרך עד מבואות הבירה. נאמן לגרסה דינקותא של תמי בירושלים, סטה ימינה מכביש מספר 1 כבר בפסגת הקסטל, ביציאה

למבשרת, לעבר עין כרם ב'כביש עיגולי התנועה'. הוא ספר שלושה עיגולים כאלה.

מעניין איך אחרי כל השנים שבים אצלנו לעבר, לימי המנדט. בתחום התעבורה, כבנושאים אחרים. הרי עיגולי התנועה של הבריטים בוטלו עם קום המדינה לטובת הרמזורים המודרניים, שראו בהם אז את חזות הכול. אבל לאחרונה שבו והתגלו לפתע יתרונותיהם של העיגולים הותיקים על פני הרמזורים בהזרמה חלקה של התנועה, והם חוזרים לכבישינו בגדול. הדרך המרהיבה המתפתלת במורד ההר לעבר עין כרם עברה באופן חלק ולמזלו גם לא נגזר עליו להשתרך בעקבות משאית כבדה. ממש מושלם.

בעיגול כרם שבתחתית ההר, במקום לפנות שמאלה לכיוון ירושלים, פנה ימינה, בואכה היישר למגרש החניה רחב המימדים של בית החולים הדסה עין כרם. כך הרוויח פעמיים. גם נחסכה ממנו הכניסה הראשית הפקוקה לבירה במשך כמעט כל שעות היום. וכבונס נוסף, לא נאלץ לעבור את כל העיר בדרכו לבית החולים השוכן בפאתיה. 'יחי תמיק!'

* * *

הוא לא התקשה לאתר את ליברמן, גם מבלי שנזקק לחקור אודותיו בכניסה. אירית היעילה ציידה אותו בפתק עם מספרי הקומה והחדר, באדיבות המודיעין הטלפוני של הדסה.

הוא חלף בנחת על פני תחנת האחיות. בשעת אחרי צהריים זו נראה בית החולים רגוע. הרופאים מן הסתם כבר השלימו את סיבובם המסורתי. רק קרובים בלתי נלאים התהלכו במסדרונות אנה ואנה, טורדים את האחיות ממלאכתן.

דלת החדר המבוקש הייתה פתוחה למחצה. ג'ו הציץ פנימה. מיטתו של ליברמן עמדה בודדה. לא נמצא שם איש מלבדו.

משונה, הרהר לעצמו. ציפיתי לפגוש לפחות את אשתו המסורה לצדו, נוטרת את שלומו. לא שאני שש במיוחד לפגוש את האישה ועוד בנסיבות עצובות שכאלה.

הוא נכנס על בהונותיו, משתדל שלא להפריע את מנוחת הגבר החבוש עד ללא היכר, שהיה שכוב במיטה, כשכורת של צינורות המחברים לנקודות שונות בגופו מטשטשת את מראהו. שקית שתן דמי שהשתלשלה מהמיטה השלימה את התמונה עוכרת השלווה אפילו למי שמורגל בבתי

חולים. מעניין כמה מיני שיקויים ניתן להזרים לגופו של אדם מבלי להרעיל אותו למוות, שלא לדבר על להביא לו תועלת. השם בתיק הרפואי שהשתלשל בקדמת המיטה אישר לו שהגיע למקום הנכון: בנציון ליברמן. עיניו העצומות ונחירותיו הקצובות העידו על החבוש שהוא גם שנת ישרים.

מסתבר שלא נהגתי בחוכמה יתירה כשלא הודעת לי על בואי. הנחת בטעות שאין בכך צורך, שהרי חולה מרותק לא הולך לשום מקום. הולך – לא, ישן כן. אולי בשל כך ליברמן נמצא לבדו. מן הסתם, ניצלה אשתו את תנומתו ונטלה לעצמה פסק זמן. בעצם, מבחינתי, עדיף שאינה כאן. אני מוכן להמר על כך שבאמת אין לה מושג מה הוא רצה ממני. בטח ענייני כספים. כבנקאי נוכח לא אחת כמה דיסקרטיים הם ענייני הכספים – גברים מסתירים דברים מנשותיהם ולעתים, גם נשים מבעליהן. הכול על פי זהותו של השולט בכספי הזוג. לא סתם אומרים ש'אצל בני האדם, האהבה הראשונה והאחרונה היא אהבת עצמנו'.

אז מה נעשה?

אם כבר הגעתי עד הלום, אין טעם לחזור בידיים ריקות. אנסה להמתין שיתעורר.

אבל היכן? האם אשאר עמו בחדר או שמא עדיף שאמתין במסדרון? לפחות התלבטות פעוטה זו נפתרה במהרה. כורסה מתכווננת שניצבה לה ריקה ומזמינה ליד מיטת החולה הכריעה את הכף. משהתרווח בכורסה הנוחה, כמו לפי פקודה, כבדו עפעפיו של ג'ו לפתע. תמיד האמין שאם רק יניחו לו יהיה מסוגל להירדם בכל מצב ושרק פעלתנותו הבלתי נלאית מצליחה להשאירו ער. מה אני דואג? ניחם את עצמו. למה שלא אנצל את המצב ואחטוף לי תנומה? אפילו שאמצע היום עתה. ממילא בביקורת שום דבר לא בורח.

לפתע, הקיץ ג'ו באחת. משהו העירו, אם כי לא היה מסוגל לשים עליו את האצבע.

נדרשו לו דקות מספר כדי להתאפס. הצצה חטופה בשעונו גילתה שחלפה לה חצי שעה. במיטה לצדו המשיך ליברמן לנחור. עכשיו השתלט על ג'ו תסכול. חצי שעה של בטלה! זה באמת מוגזם. לא לי להמתין כאן כל היום שמא כבודו יואיל אולי להתעורר. כמובן שעלה בדעתו לנסות להעיר אותו. אבל ג'ו פסל את הרעיון. לא יהיה זה

נבון מצדי להעיר אדם הנמצא במצב קשה כזה. מה גם שיקיצה פתאומית עלולה לגרום לו לבלבול חושים, ואז ממילא יחטיא את מטרת הביקור.

אם כך כל מה שנוותר לי לעשות, הוא לנסוע בחזרה.

להשאיר לו פתק? אין צורך. בשביל זה יש אחיות.

ג'ו סגר בעדיניות את דלת החדר מאחוריו ופנה לעבר היציאה. אחות שטפפה במסדרון לעומתו נראתה לו מסבירת פנים דיה.

"תסלחי לי, בבקשה."

האחות עצרה, סקרה בהערכה את הגבר המרשים הניצב מולה ונענתה לו בחיוך.

"בבקשה, אדוני. במה אני יכולה לעזור לך?"

הוא החזיר לה חיוך. "תראי, בבקשה. באתי לבקר את ליברמן, אבל הוא

ישן. אולי ידוע לך אם קיים סיכוי שהוא יתעורר בזמן הקרוב?"

היא משכה בכתפיה. "אצל ליברמן קשה לדעת. רוב הזמן הוא באמת ישן."

"אה. הבינותי... את יודעת מה? אני מוכרח לרוץ עכשיו. אין לי זמן

להמתין שיתעורר. תעשי לי טובה ותמסרי לו בבקשה שהגעתי לבקרו לפי

בקשתו, ושאני מצטער שישן. ושייצור עמי קשר כדי לתאם מועד אחר.

הבנתי שזה מאד חשוב לו. הוא גם יודע איך להתקשר אלי."

"ומי אתה?"

"ג'ו בן חיים."

"שלום לך, מר ג'ו בן חיים. נעים מאד. אל תדאג, אמסור לו ברצון,"

אמרה האחות.

לרגע תהה בינו לבינו, בשעשוע פרטי שלו, אם באמת התכוונה ל'נעים

מאוד' שלה. "תודה לך."

איזה באסה. חסר סבלנות לפתע, המתין בעצבנות לאוטובוס הפנימי

של בית החולים שיחזירו לחניה.

איזה יום דפוק, סיכם לעצמו בגועל. סתם בזבוז זמן. קודם שעה על

הכביש, אחר כך המתנה מבזה, חסרת תוחלת, ובסוף אני אפילו חוזר

מבלי שיש לי מושג מדוע בעצם ליברמן הזעיק אותי. מלכתחילה לא

הייתי צריך לבוא לכאן. הכול בגלל תמי והבקשות שלה. לולא התערבותה

לא היה עולה בדעתי להיענות לפתק מעליב כזה. ככה זה כשמנסים להיות

נחמדים.

די מספיק. בעצם למה לי להתרגז? אני את שלי עשיתי. אם זה באמת

כל-כך דחוף לו, ליברמן יתקשר שנית.

פטור בלא כלום אי אפשר. בדרכו הביתה, במורד הקסטל, סטה ג'ו לעבר הכפר הערבי הציורי אבו גוש. שם פינק את עצמו בניגוב חטוף של פיתה בקערת חומוס גזעי, כזה המעוטר בכדורי פלאפל דשנים, שחומים ירקרקים, באחת המסעדות המזמינות המצויות שם לרוב. לא בכל יום מזדמן לתל אביבי שכמותו לרדת על חומוס ערבי אסלי, ישר במקור. בחר במסלול השמאלי של כביש מס' 1 בואכה מחלף בן שמן והחליק מעדנות לעבר כביש 6 צפון. פלאי ההנדסה. כתוספת ניחומים ליטף לו אי ארמסטרונג את חלל המכונית בקולו החושני הצרוד בעיבודו האישי לשיר הנצחי 'מקי סכינאלי'. את החדשות ישמע כבר במהדורת הערב של ערוץ 10.

יום חופש או לא. שום דבר לא בוער.

כך לפתע, בכביש 6, הנסיעה הביתה, נטולת הפקקים הנצחיים ביציאה מתל אביב צפונה, הפכה לו לממש נעימה. כל הדרך הביתה התכונן לדיווח המפורט הבלתי נמנע לתמי על קורותיו בבית החולים. הוא לא העלה בדעתו אף לרגע שתמי כלל לא תשאל.